

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026 m. liepos 22 d., Nr. 26-116VK

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

LIETUVOS VERSLO KONFEDERACIJOS PASIŪLYMAS DĖL SKAIDRUMO DIDINIMO TAIS ATVEJ AIS, KAI TEISĖKŪROJE SIŪLOMAS ES TEISĖS AKTŲ „PAAUKSAVIMAS“

Lietuvos verslo konfederacija (LVK), atsižvelgdama į:

- Vyriausybės programos 116 p. įtvirtintą siekį „perkeliant Europos Sąjungos teisę į nacionalinę teisę veng[ti] perteklinio reguliavimo (gold plating), kuris mažina Lietuvos konkurencingumą“;
- Vyriausybės pasitarimo su verslo skėtinėmis organizacijomis dėl perteklinių reikalavimų verslui šalinimo, vykusio birželio 15 d., metu aptartą problematiką dėl ES teisės aktų „paauksavimo“ ir visuomenei kylančių iššūkių atskirti „paauksavimo“ atvejus teisėkūros procese;

Siūlo, nustatyti teisės aktų projektų rengėjams:

- reikalavimą ES Teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelėse nurodyti, jei siūlo ES teisės aktą perkelti/įgyvendinti pertekliniai;
- reikalavimą atitikties lentelėse pagrįsti, kuo motyvuojamas siūlymas nukrypti nuo ES *acquis*;
- reikalavimą teisės aktų lydraščiuose nurodyti siūlomo nukrypimo poveikio vertinimą.

Tokį siūlymą mus motyvuoja teikti tai, kad nepaisant deklaruojamos kovos su perteklinio reguliavimo atvejais, vien šiais metais LVK buvo priversta įsitraukti į teisėkūros procesą bent 2 kartus, siekdama užkirsti kelia ES teisės aktų „paauksavimui“. Manome, kad tų atvejų yra ir daugiau, tačiau visuomenė ne visus gali pastebėti ir į juos sureaguoti.

Kadangi „paauksavimas“ ne visais atvejais yra blogybė, LVK šiame etape prašo skaidrios teisėkūros šiuo klausimu – nukrypimai nuo ES *acquis* privalo būti skaidrūs ir pagrįsti. Papildomai, įgyvendinant direktyvas griežčiau nei nurodoma (pvz. pasirenkant greitesnę nei privalomą įsigaliojimo datą), tai taip pat turėtų būti pagrindžiama.

Tokį siūlymą taip pat motyvuoja tai, kad Lenkijoje pilietinė perteklinio reguliavimo šalinimo iniciatyva „SprawdzaMY“ pasiūlė analogišką siūlymą, kuris dar 2025 m. buvo įgyvendintas Lenkijos Vyriausybės darbo reglamente ([šaltinis](#)¹, psl. 60).

Tiesa, Lenkijoje įtvirtinus šį pakeitimą, išlieka problemų, kurios gali būti aktualios ir Lietuvoje: teisės aktų projektų rengėjai ne visada pateikia patikimą informaciją apie perteklinį reguliavimą ar apskritai jo neidentifikuoja. Taip pat pareiga taikyti atitikties lentelę taikoma tik tiems teisės aktų projektams, kuriais perkeliama ES teisė, nors daug perteklinio reguliavimo atvejų atsiranda per teisės aktus, kurie formaliai neperkelia ES teisės, tačiau reglamentuoja sritis, kurios ES lygiu yra harmonizuotos ([šaltinis](#)², psl. 10).

¹ Phase 1.0: Deregulation in action: The first effects of unlocking Poland's economic potential [SprawdzaMY Report, June 2025]. SprawdzaMY Initiative. <https://sprawdzamy.com/static/files/reports/faza-1-0-june-2025-eng.pdf>

² Gold-plating and overregulation in Polish law: 100 examples [SprawdzaMY Report, May 2025]. SprawdzaMY Initiative. <https://sprawdzamy.com/static/files/gold-plating-may-2025-eng.pdf>

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teikiame pasiūlymą, susidedantį iš 3 pakeitimų:

- 1) Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių 7 priedo papildymas (reikalingas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimo Nr. 21 dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo pakeitimas);
- 2) Vyriausybės darbo reglamento ir Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių pakeitimai.
- 3) Ilgainiui, pasiūlymai galėtų būti dar sistemingiau inkorporuoti į Teisėkūros pagrindų įstatymą ir Seimo statutą, įtvirtinant nuostatas dėl „paauksavimo“ deklaravimo į aiškinamuosius raštus ir funkcijos Seimo kanceliarijos teisės departamentui, kuris galėtų atlikti „sargybą“ dėl siūlomo nedeklaruoto „paauksavimo“.

I. Pakeisti Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių 7 priedą:

(Europos Sąjungos teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų (teisės aktų projektų) atitikties lentelės forma)

EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ (TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ) ATITIKTIES LENTELĖ

Europos Sąjungos teisės akto pavadinimas ir numeris:	Nacionalinio teisės akto (-ų) (teisės akto projekto (-ų)) pavadinimas (-ai):	Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis, perteklinis)	Pagrindimas (pildoma tuo atveju, jei įgyvendinimo lygis yra perteklinis)
1 straipsnis (tekstas)	Europos Sąjungos teisės akto straipsnį atitinkančio nacionalinio teisės akto (teisės akto projekto) pavadinimas ir straipsnis (tekstas)		
2 straipsnis (tekstas)	Europos Sąjungos teisės akto straipsnį atitinkančio nacionalinio teisės akto (teisės akto projekto) pavadinimas ir straipsnis (tekstas)		
(ir t. t.)	(ir t. t.)		

II. Pakeisti Vyriausybės darbo reglamento 21.2. punktą:

„21. Rašte, kuriuo teisės akto projektas teikiamas derinti, turi būti nurodyta:

<...>

21.2. teisės akto projektu sprendžiama problema, teisės akto projekto rengimą paskatinusios priežastys (tyrimų, analizių duomenys, valstybės institucijų ar įstaigų, tarptautinių organizacijų rekomendacijos, ataskaitos, suinteresuotų asmenų ar jų grupių skundai, teismų sprendimai, praktinės taikymo problemos

ir kita), teisės akto projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas (sprendimo priemonės, kartu pagrindžiant, kodėl nepakanka administracinių ir (ar) organizacinių priemonių, kurios padėtų spręsti problemą nekeičiant teisinio reguliavimo), sprendimo įgyvendinimo kaštai, nauda, juos patirsiantys subjektai bei asmenų grupės ir (ar) rezultatas, kurio tikimasi. Taip pat nurodomas įgyvendinimo mechanizmas (kokios institucijos dalyvaus įgyvendinant sprendimą, kaip jos pasirengusios atlikti joms pavedamas funkcijas ir kita) ir rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas (kas konkrečiai bus atsakingas už šių rodiklių stebėseną ir koku dažnumu jie bus stebimi, kas bus atsakingas už sprendimo priemonių tikslinimo ir tobulinimo veiksmų inicijavimą, jeigu įvardytų rodiklių stebėsenos duomenys rodytų, jog sprendimas netinkamai įgyvendinamas). **Tuo atveju, jei teisės akto projektu siūloma pertekliniu būdu įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktą (kai kurias jo nuostatas) arba keisti nuostatas, kuriomis jau yra įgyvendintas Europos Sąjungos teisės aktas (kai kurios jo nuostatos), yra nurodomos ir pagrindžiamos tokio nukrypimo priežastys (nurodoma, kodėl Europos Sąjungos lygiu nustatytas reguliavimas nėra pakankamas problemai spręsti).** Informacija pateikiama koncentruotai, sprendžiama problema argumentuojama duomenimis, siūlomo sprendimo įgyvendinimo kaštai ir nauda pagrindžiami atliktais kiekybiniais ir (ar) kokybiniais vertinimais. Įgyvendinimo mechanizmas ir rodikliai nenurodomi, kai teisės akto projektu atliekami redakciniai ir (ar) teisės technikos pakeitimai;“

- III. Pakeisti Ministrų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų Vyriausybei pavaldžių ir atskaitingų viešojo administravimo subjektų norminių teisės aktų projektų rengimo taisyklių 15.2. punktą:

„15. Rašte, kuriuo teisės akto projektas teikiamas derinti, turi būti nurodyta:

<...>

15.2. teisės akto projektu sprendžiama problema, teisės akto projekto rengimą paskatinusios priežastys, teisės akto projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas (sprendimo priemonės, kartu pagrindžiant, kodėl nepakanka administracinių ir (ar) organizacinių priemonių, kurios padėtų spręsti problemą nekeičiant teisinio reguliavimo), sprendimo įgyvendinimo kaštai, nauda, juos patirsiantys subjektai bei asmenų grupės ir (ar) rezultatas, kurio tikimasi. Taip pat nurodomas įgyvendinimo mechanizmas (kokios institucijos dalyvaus įgyvendinant sprendimą, kaip jos pasirengusios atlikti joms pavedamas funkcijas ir kita). **Tuo atveju, jei teisės akto projektu siūloma pertekliniu būdu įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktą (kai kurias jo nuostatas) arba keisti nuostatas, kuriomis jau yra įgyvendintas Europos Sąjungos teisės aktas (kai kurios jo nuostatos), yra nurodomos ir pagrindžiamos tokio nukrypimo priežastys (nurodoma, kodėl Europos Sąjungos lygiu nustatytas reguliavimas nėra pakankamas problemai spręsti).** Informacija pateikiama koncentruotai, sprendžiama problema argumentuojama duomenimis, siūlomo sprendimo įgyvendinimo kaštai ir nauda pagrindžiami atliktais kiekybiniais ir (ar) kokybiniais vertinimais. Įgyvendinimo mechanizmas nenurodomas, kai teisės akto projektu atliekami redakciniai ir (ar) teisės technikos pakeitimai;“

Pagarbiai

Prezidentas

Andrius Romanovskis

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p.vilius@lvk.lt, mob. +37067703607.